

DIARI CATALÀ

POLÍTIC Y LITERARI

ANY II

BARCELONA — DISSAPTE 25 DE SETEMBRE DE 1880

454

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.er — SUCURSAL EN GRACIA. — DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ. — Barcelona, un mes 5 rals | Fora, un trimestre, 20 | Estranger, (unió postal) trimestre, 40

SANTS DEL DIA. — Sta. Maria de Cervelló, Gerardo, Aurelia y Nemisa. — QUARANTA HORAS. — Iglesia del Palau.

Espectacles.

TEATRO PRINCIPAL. — Funció per avuy, tarde. — Estreno del drama escrit per un conegut autor, titolat, *El Hércules de los mares ó los hijos del sol y la pessa en un acte, Ratascon, Barbero y Comadron.* — Entrada 3 rals. — A las 3. — Nit, funció 3. d' abono. — La graciosa pessa, Iguanti gialli y la comèdia en 3 actes, *La Vedova ó Le false Confidenze.* — Entrada una pessa. — A las 8.

GRAN TEATRO DEL LICEO. — Ultima representació de la ópera, *Il Barbiere,* en la que hi pendrà part la senyoreta Donadio. — Se despatxa en contaduría.

TEATRO ROMEA. — Societat Latorre. — Funcions pera avuy, la comèdia en 3 actes, Carrera de obstacles y la pessa *Salvarse en una taula.* — Entrada á localitats 3 rals; id. al segon pis, 2. — A dos quarts de nou.

Funcions pera demà diumenje, tarde. — Lo drama en 5 actes, *Angela y la pessa La familia improvisada.* — Nit, lo drama català en 3 actes, *La creu de la masia y la pessa, Un mai tanto.* — Se despatxa en contaduría.

TEATRO DEL ODEON. — Demà diumenje. — Monstruó s' espectacle. — Lo drama en 4 actes *Los hijos de Eduardo.* — Altre drama en 4 actes y 3 quadros, *Cuatro reyes para un trono,* (segona part de «Los hijos de Eduardo») y la comèdia en un acte, *Un embuster de marca.*

TEATRO DE NOVETATS. — Companyia de sarsuela. — Demà, tarde y nit, últimas representacions de la sarsuela en 4 actes, *La dama de las Camelias.* — Entrada 2 rals. — Se despatxa en contaduría.

TEATRO ESPANYOL. — Funció pera avuy á dos quarts de nou. — Entrada 2 rals. — Segona representació de la magnífica comèdia de màgica en 4 actes y 22 quadros, *La almoneda del diablo;* posada en escena ab grandiosos balls, atrés, trajes y 20 decoracions novas.

Demà, tarde, *La estrella de oro.* — Nit, tercera representació de *La almoneda del diablo.*

TEATRO TIVOLI. — Avuy, Dia de Moda á cärach de la Societat Julian Romea. — A dos quarts de nou. — La grandiosa y molt aplaudida sarsuela d' espectacle, en 3 actes, *De la Terra al Sol,* y lo divertiment de ball, *El capitán pun... pun ó los quintos en Irún.* — Entrada 2 rals.

Demà, últimas representacions en dia festiu, *De la Terra al Sol.* — Se despatxa en contaduría.

BON RETIRO. — Companyia de sarsuela del senyor Prats. — Avuy, tarde á dos quarts de quatre, la sarsuela, *Los Madgyares.* — Nit, á un quart de nou, *Lá gran Duquesa de Gerolstein.* — Entrada un ral y mitx. — No's donan salidas.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS DE ALEGRIA Y CHIESI. — Plassa de Catalunya. — Avuy, dissapte, 25. — A dos quarts de quatre y á dos quarts de nou de la nit. — Magníficas funcions en que hi pendrà part los célebres ger-

mans Dare, los bassons Kulper y demás de la companyia, finalisant abduas ab lo aplaudidíssim pot-pourri oriental, *Una fiesta nocturna en Pekín* desempenyat per tot lo numeros personal de la companyia, 24 bailarinas, 20 noys y multitut de comparsas. — Entrada 3 rals.

MUSEO MECÁNIC. — Plassa de Catalunya. — Exposició permanent del millor museo en miniatura de Fransa.

FESTIVAL EN LOS JARDINS DEL BON RETIRO. — Demà á dos quarts de vuit tindrà lloc per 500 coristas Euterpenses dirigit per los mestres Rodoreda y Ribera (J.) á tenor del següent programa:

Primera part. — Sinfonia, «Guillermo Tell», de Rosini. — Alborada á veus solas, «De bon matí»; de Clavé. — Sinfonia, «Festival» de Puig. — Idilio á veus solas, «Las Flors de Maig», de Clavé. — Redowa coreijada, «La Violeta», de Clavé.

Segona part. — Cantata, «La Pau dels pobles», de Rodoreda. — Sinfonia sobre ayres populars catalans; de Ribera (J.). — Coro descriptiu á veus solas, «Pel juny la fals al puny», de Clavé. — Sinfonia (nova) «Galatea», de Massé. — Coro descriptiu á veus solas, «Los Xiquets de Valls», de Clavé. — Rigodon bélich, «Los Nets dels Almugavers», de Clavé.

Entrada general 1 pesseta. — A dos quarts de vuit del dematí.

PLASSA DE TOROS DE BARCELONA.

GRAN CORRIDA DE TOROS. — pera l' 26 de Setembre de 1880. — A dos quarts de quatre en punt.

111 TOROS de cinch anys, de la ganadería de de don CARLOS LOPEZ NAVARRO per

Rafel Molina, Lagartijo, y sa reputada quadrilla.

Despatx de localitats y entradas, baixos del teatro Principal y retxas de la Plassa de Toros.

Reclams

SÍFILIS venéreo, brians y humors frets: Cura ció segura per un metje especialista; Carrer de Sant Pau, número 30, pis segon, primera porta; de 1 á 3 y de franch de 6 á 7 tarda.

GRANATE montat fi, enor. Gran baratura en arrecadas, medallons, y anellas última novetat. Basar Parisen, Rambla del Centre, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

METALL BLANCH Garantit. — Rich y abundan assortit en tota classe d' objectes pera us doméstich, fondas y cafès. — Especialitat en cuberts desde 2 rals parell. Basar Parisen, 35. Rambla del Centre al costat del Passatge de Bacardí.

FORASTERS Avans de regressar als vostres pobles visiteu lo PASSATJE DE LAS COLUMNAS ahont hi trobareu un gran assortit de joguines per acontentar als nens que us esperan. — Plassa del Angel, 4 y 5, cantonada á la Boria.

RELLOTJES Nou y variat assortit en reloj montoirs de sde 2 duros un. En nikel màquines garantides per 5 anys, desde 4 duros. En plata desde 5 y en or delley desde 18 duros. Basar Parisen, Rambla del Centre, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

EL AGUILA Gran basar de robes fetas y á mida. — Plassa Real, 13. — En aquesta antiga y acreditada casa de confecció trobarán los senyors parroquians, constantment un bon assortit en prendas de totes classes, y á preus molt baratos.

Pera las presents festas se ha construït un gran assortit de trajes negres, com també en Frachs, Levitas crusadas y rectas. Plassa Real 13

VENÉERO Sa curació es prompta radical y segura, sense mercuri copaiua ni altres preparacions perjudicials, per medi del AIXEROP ANTI-VENÉREO DEL Dr. CASASA. — Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; l' venéreo, en fí, en totes las sevas formas, per crònic que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal. — Vegis lo prospecte. — Dirigir-se al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

HERPES sarna, escrófulas y demás humors, aixis interns com externs. No descuidar que'l Rob antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únic que 'ls cura radicalment, sens que may donguin senyal d' haber existit. — Vegis lo prospecte. — Unich deposit. — Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

LA EMPERATRIZ 3 **ESCUDILLERS** 3. **BLANCHS**

Colegi de Sant Ildefons

COPONS, 7, BARCELONA.

Primera y segona ensenyansa.—Ensenyansa mercantil completa.—música.—Dibuix.—Gimnastica.—Carreras especiales.—Idiomas.—Professorat numerós y escollit.

Espacis é higienich local. Métodos especials d'ensenyansa.

CURACIÓ

radical de las enfermetats de la dona y dels noys; ab tota seguritat, y sens operació, las llúpias, las hernias, (trençats).—Horas de visita de 11 á 1.—Farmàcia de Nostra Senyora del Remey, carrer Tallers, 44.—Consulta de franch.

Botellería

AMERICANA de Salvadó G. Zulueta y companyia, carrer de Avinyó, número 13.—Gran depòsit de vins y licors nacionals y extrangers. Especialitat en Jerez, Málaga y Mansanilla de Sanlúcar. Anís del Pavo Real, únic en sa classe, Servesa de Baviera, Coak-tails. Aquest establiment disposa de un salonet separat pera 'l servei de vins, pastas y fiambrés.

ANISETE LAMOLLA

Exposició de París.—1878.—Primer premi.—Se ven en los principals cafés, confiterías y colmats d' aquesta Capital.

Son únic representant en aquesta, don Sadurdi Martínez, carrer de Girona, 95, segon (Ensanx).

50 TAPINERIA 50
LA LUCIA
FÁBRICA DE COTILLAS

Joaquim Ortiz
L'únic mestre que ab 8 llissons ensenya de ballar pera sortir d'un compromís y ab altres tantas la perfecció de ballar en un saló. No hi han classes generals.—Hospital, 96, pis primer.

ANTIGA TINTORERÍA
DEL CENTRO.
CARRER DE LA LIBRERIA, 13.

En aquesta acreditada casa 's renta la roba de caballer sens descosirla, deixantla com nova. Especialitat en tenyir vestits de seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

AVÍS als senyors PROPIETARIS

Baratura en los papers pintats pera decorar habitacions, y gust en la colocació per Joseph Ventura.

Totas las personas que desitxin fer empaperar, trobarán un gran y variat assortit desde 'l preu de 2 rals pessa en endavant.—Se reben encárrechs pera portar los mostruaris á dòmicili, Sant Pau, 32, botiga.

Lo Procurador don Joan Planas y Font, ha trasladat sa habitació en lo carrer de 'n Xuclá número 19, pis tercer

Secció d' economia DOMÉSTICA.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum domèstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d'ahir.

Carns y despullas sense variació. (Publiquem los preus en los números dels dijous y diumenges.)

Pescaterías.—*Mercat del dematí.*—Assortit de llus de palangra molt viu que 's venia á 9 rals la tessa y tallat á 11, molls, lluernas y congra á 8 llagostins á 10, rap y llagosta á 5, llubarro y burros á pesseta, tunyina y llissara á 3 rals, com també 'l surel!, barat, boga y saító á 20 quartos y sardina á 12.

Mercat de la tarda.—No obstant y el ser dia de festa, per la molta concurrencia 'l citat segueix avenir igual assortit regint idéntichs preus.

Secció de Noticias BARCELONA

FIRAS Y FESTAS

Festa dels auells.—Ahir dematí, á cosa de les deu, las Societats Aucellayres de Barcelona, Sabadell, Manresa, Granollers y Sant Andreu de Palomar, se dirigiren á la plassa Real, acompañadas de una música de paysans, y 's colocaren en un tablado construït en un dels cantons, entre 'ls carrers del Vidre y Zubano.

Lo Certamen durá fins á dos quarts de una, haventhi assistit una regular concurrencia, que ocupá enterament totas las cadiras y banchs que en semicírcul y devant del tablado estaven collocats.

Durant la funció se pregona y 's venia al públich una especie de *goigs*, en català titulat «Invitació al gran concurs y exposició d' auells, etc.», que per cert no honran gayre á la musa que va inspirarlos.

La Patum.—¡La Patum! ¡La Patum! Heus aquí los crits que ahir se sentian per tot Barcelona. Nosaltres estabam també desitxosos de saber lo que era aquesta moxiganga, 's diu que ha vingut de Berga, y tot lo dematí varem correr sens poder trovar «La Patum» en cap lloch. Desesperants ja pensavam no poguer resenyarla per avuy quan joh, ca squalitat! anavam á escursanos ab nostres lectors y teniam ja la ploma als dits y sentim ¡patum, patum, patum! Sortir al balcó (que com ja saben nostres lectors, tenim la Redacció en lo carrer de Fernando), y veurer venir la tan anomenada moxiganga fou tot hú, quedant complacuts nosaltres y poguent cumplir ab nostre deber envers los suscriptors, com aixis anem á fer.

La Patum, consisteix en sis ó vuit homes vestits, la meytat de moros de cuina, y l' altre meytat ab uns trages que no havem pogut definir y que sens dupte ni 'ls mateixos que 'l vesteixen saben de que son.

Se compon de coloraines y de una especie de mirinyachs molt tirats endarrera. Aquests sis ó vuit homes van precedits de un que toca 'l bombo y es 'l que deu donar lo nom á la cosa, puig fa lo soroll de ¡patum, patum, patum! con las *Trampas* fan lo soroll que sembla dir *trampas, trampas, tot son trampas*. Al darrera de aquesta gent, ve una gran bestiassa feta de una especie de *bagul-mundo*, cuberta de drap brut de billar que arriva fins arran de terra, tent per lo tant

la competencia al *Drach de Vilafranca*, y ab la que 's veuen las camas dels portadors. A un dels extrems del citat *bagul-mundo* s'aixeca un llàrch canó giratori, cubert també de bayeta verda, simulant un coll de girafa, en qual part superior hi ha una especie de cap de caball, vert també, que te en lo morro uns ferros als que hi van lligats alguns cohets.

De 'n tant en tant la curta comitiva se atura. Los moros desenvainan sos sabres de fusta y després de algunas corredisses y giravolts van á picar en unas fustas que portan en las mans los altres que van vestits... no sabem de que.

Heus aqui estimats lectors lo que es *La Patum*; si encara no l' han vista no fassin cap pas per trovarla, puig ab las empentes d' aquestos días arribaran missatges per veurer una cosa tonta, espasantse á fer un *patantum* pel camí.

Gegants xinos.—Ahir, entre otras moxigangas, passejaven per los carrers de Barcelona un parell de gegants xinos vestits d' indiana.

Diuhen los intérpretes d' aquellas altas persones, que están molt queixosas de 'ls empedratis, puig que tienen los peus fets mal be sols de passar pe 'l carrer de Fernando.

Segons notícies de bon origen, l'autor ó pare d' aquells subjectes es un individuo de la Junta de *feras y fustas*. De manera que 'ls gegants xinos son amichs de la Junta de *Notables*.

Algun curiós observá que 'ls xinos ja comensan á adaptarse al nostre modo de vestir, puig que 'ls dos que ahir cridavan l' atenció de Barcelona calsavan espanyenyas.

Los balls de bastons.—Varias collas de balls de bastons recorregueren ahir nostres carrers; van vestits tots los individuos ab faldilletas de color de rosa, calcotets blanxs, en manegas de camisa, un mòcador virolat al coll y un gran barret de palla alsat d' una ala ab una ploma llarga. Lo traje es vistós y econòmich.

Per lo carrer de Fernando, no 's podia donar un pas, quan alguna de las collas se aturaban per fer lo ball.

Es d' esperar que 'ls agents de l'autoritat procuraran que ningú intercepti la circulació, puig lo ball de bastons pot molt ben ferse tot caminant.

Carrers guarnits.—Los carrers que ahir se veieren guarnits eran en curt número. Lo carrer de Fernando feya molt bon efecte ab sos archs de triple volta, guarnits ab flors artificials de molt bon gust, penjant d' ells uns aparatos de gas de nou globos cada un, y en qual centro se hi veu una estrella de vuit puntes.

En lo passatje de Madóz se hi han collocat uns 10 candelabros iguals als que altres anys hi havian en lo carrer de Fernando.

Lo carrer de 'n Serra se pot dir qu' está materialment cubert de ramatje, y adornat ab candelabros de llauna, que penjan á poca distància un de l' altre, y ab muñó de banderolas. Las entrades fan també bon efecte.

En lo carrer de Sant Pau vejerem un arch molt senzill que serveix d'anunci á una casa que venen llibrets de paper de fumar.

Algunes casas dels carrers mencionats, com també de la Rambla (particularment las fondas y 'ls cafés) adornaren sos balcons ab globos de gas y domassos.

L' arch de 'n Sellarés, situat en l' entrada del carrer de l' Unió, feya bastante bon efecte, debentse aixó, especialment á lo ben pintat y combinat dels colors y daurats. Lo conjunt se separa molt del dibuix fet anteriorment y que l' citat industrial tenia exposat en la porta de sa botiga. Aquesta variació ha fet que lo que per forsa havia de causar mal efecte se transformés en elegancia, puig en lloc d' aquells barretassos dels que n' havian d' eixir unes plantas, se n' hi han collocat de mes petits y adornats d' altre manera.

La Diana.—A las 6 del matí varen recorre ahir l's principals carrers, las bandas d' aquesta guarnició despertant al veïnat y anunciant ab sas tocatas lo començament de las firas y festas.

Las societats corals sembla que no prengueren part en lo festeig á conseqüència, segons se diu, d' haber tingut qüestions ab la Junta dels *Notables*.

¿Podríam saber la veritat de lo ocorregut?

¿Podria dírsens si en aquestas diferències hi ha entrat per res la qüestió dels maravedisso?

Lo programa dels *Notables* es dolent pero aixis y tot la mitat sembla que 's queda en projecte. Lo prometre no fa poobre, deuen dir los *Notables*.

A missa major.—Seguint la costum d' altres anys ahir va assistir á la missa major de la Mercé l' Ajuntament en corporació.

En lloc de passar, com altres anys, pe'l carrer de Fernando, se dirigí al temple del carrer Ample pe'l camí mes curtó siga pe'l carrer de la Ciutat y Regomir.

Molts vehins del carrer de Fernando prengueren á mal aquet canvi de curs y l' suposaren un desaire més, dirigit al veïnat del citat carrer.

Barracas de la Rambla.—Bona part dels barracons de la Rambla restaban tancats, anant molt malament la venda.

Los venedors estan molt queixosos del crescut preu á que 's llogan las barracas, lo qual pot ser influhirá en que continuhin tancadas algunas d' ellas bar en perjudici del ornat públich del mateix empessari.

Sobre anunciador.—Passejava ahir los carrers d'aquesta ciutat, un cotxe anunciador de la reputada casa *Anisete Lamolla*, tirat per dos caballs, lluhint penatxos de diferents colors. En lo cotxe hi anava un pèndó anunciant la mercancia y varias ampollas del licor citat posadas á estil de piràmide. Darrera del vehicle hi anava una xaranga que tocava escullidas pessas.

Lo teléfono.—Moltas foren las persones que ahir visitáren l' estació telefónica que l's senyors Dalmau y Espluga han establert en la ex-plassa de Catalunya. L' instalació s' ha fet ab arreglo als últims adelants y permet ben be al publicar imposarse de las ventatjas del invent de Gran-Bell.

Fotografias.—Lo reputat fotògrafo senyor Sala ahir torná a colocar en la cantonada dels carrers de Fernando y Raurich aquella figura que tant cridava l' atenció temps enrera.

Lo mencionat fotògrafo ha tret un gran número de vistes de lo mes notable de Barcelona, així antich com modern, al mateix temps que la vista general de la

ciutat, en una tira llarga, elegant colocada en cobertas de cartolina.

Ja ho saben, donchs, los forasters que vulgan endursen algun recor de Barcelona.

La Nova Mercé.—L' embelat de *La Nova Mercé* ocupa un lloc preferent en lo catálech de las festas que durant la present octava 's deuen á la iniciativa purament particular. L' aspecte que presenta la seva entrada es sorprendent. Lo jardiner senyor Oliva ha sabut fer una gruta artificial, que produheix molt efecte. Aquesta gruta es l' entrada principal del embelat y porta á un hermoso parterre, habentse de passar avans per un ben disposat pont rústich. Ha motivat lo pont un riuet qu' está alimentat per una abundant cascada que dona molt realce al referit jardí. Aquest está fet á la moderna y l's principals quadros están adornats ab plantas y flors las mes bonicas, mentres segueix sas líneas una verdadera profusió de globos de gas. L' aspecte que de nit produheix aquest parterre es realmente poétich, sobre tot quan la llum Drumont illumina ab sa claror fantástica lo caudalós salt d' aigua de la cascada.

A mes de parlar del grandiós saló de ball, hem d' elogiar juntament al senyor Tarascó per lo acertat que ha estat al simular lo tronch d' una gran palmera que 's destaca en un dels quadros y que ha sigut formada ab varias palmeras petitas.

Lo saló de ball es grandiós y en sos adornos s' hi descubreix tot seguit la ma inteligençia del senyor Oliva. En ell s' hi veuen multitud de grupos de floricultura projectant escrits y dibuixos vistosos y elegants, mereixent especial menció las toyas que 's veuen en la gran escalinata que porta al palco de la presidencia.

Los balls d' ahir estiguieren animats y lluhits, produhínt molt efecte l' iluminació qu' era expléndida.

La copla d' en Barrató.—Ahir va arribar á Barcelona la copla de Torroella de Montgrí que ab tant acert dirigeix lo senyor Barrató y de la que forma part un noy que ab tot y sa edat prematura se fa applaudir per lo be que toca l' fluviol.

Ahir se feu sentir aquesta popular copla amdurdanesa en la fonda del senyor Estevet, habent sigut objecte de molts aplausos.

La font automática-lluminosa del Pla de Palacio.—Ahir vespre vam dirigirnos á veure l' inauguració de dita font, y vam trovarnos ab lo següent: un armasson de fusta, de vinticinch pams d' alsada en forma de piràmide y ab dos motors de gas collocats damunt de la plataforma..... ab una gran fosca y un gran mulladé que havia convertit tota la plassa en una espècie de llach.

No sabém si va reventarse alguna canonada ó qué va ser, pero sí que la tal font no va inaugurar-se.

Teatros.—Tots los teatros del Passeig de Gracia estiguieren concorreguts de forasters, atrets per las funcions extraordinaries y d' espectacle que en aquells se donan.

En lo teatro Espanyol se posaren en escena las comedias de màgica *La Estrella de oro* y *La almoneda del diablo*; en lo Retiro las sarsuetas *El Molinero de Subiza* y *La Marsellesa*, y en lo Tívoli lo popular viatje *De la Terra al Sol*.

Circo Eqüestre.—Ahir tarde y nit estigué plé de gom á gom lo Circo Eqüestre de l' ex-plassa de Catalunya, habentse aplaudit molt als simpàtichs bassons Kulper y la pantomima que ab lo nom de *una festa en Pekín*, no fá molt temps que 'n donguerem compte á nostres lectors.

Las illuminacions.—La Rambla, l' Passatje Madoz y l's carrers de Fernando y d' Avinyó produhian ahir vespre bon cop de vista.

Donaba molt reals á la illuminació de la primera de ditas vias las dels cafés, qu' era molt expléndida, sobre tot la dels de las Delicias, de Colón, d' Espanya y de Barcelona. Aquest ostenta en sa cantonada al carrer Nou un hermoso y deslumbrador escut de la nostra ciutat que fa molt efecte.

En lo balcó del teatro Principal hi lluhia una llum elèctrica que eclipsaba una part dels llums de gas de la Rambla.

L' arch del senyor Sellarés estava profusament illuminat ab gas, y durant lo vespre executaren escullidas pessas una societat coral y una música.

L' animació en dits punts era extraordinaria.

La plassa de la Constitució oferia un aspecte mesquí. Semblaba que l' Ajuntament y la Diputació haguessen illuminat per l' amor de Deu.

Resumen del dia d' ahir.—Molta gent pe'l carrers céntrichs, mols forasters dels pobles vehins, pero mols pochs de lluny. Un embelat particular notable, moltes tendas ben paradas y dos carrers ben guarnits per la iniciativa dels vehins, es lo que 's deu als esforços particulars dels barcelonins. Tot lo oficial, ó sigui de la Junta, s' ha reduhit á moxigangas grotescas, indignas no ja d' una ciutat com Barcelona, sino fins d' una vila de regular importància.

Los pochs forasters que esperaban alguna cosa se donan per enganyats, y l's barcelonins que estimén lo bon nom y l' decoro de la nostra ciutat, no podém dir mes sino que la cosa 's presenta digna del Ajuntament dels *Fivallers* y de la Junta dels *Notables*.

«Cassino Familiar Provensalench.»—Havem rebut lo programa de las festas que celebrarà aquest any lo Cassino citat en los días 29 y 30 del present.

Lo publicarem á son degut temps.

«Pamela».—Avars de ahir la companyia dramàtica italiana que actúa en lo teatro Principal, posá en escena la comèdia de Goldoni *«Pamela»* y la pessa *«Il Disordinato»*.

En la comèdia obtingueren grans y merescuts aplausos la senyora Marini y los senyors Surroca y l' que desempenyaba lo paper del majordom.

Recomaném als forasters que no deixin de visitar lo colisseeu citat, segurs que quedarán emprendats del local y sumamente satisfets del desempenyo y obras que posa en escena la companyia de la Sra. Marini.

Barallas en lo Torin.—Un subiecte concurrent als tendidos de Sol, entusiasmant segurament per l' ilustrat espectacle que tenia lloc en la plassa, comensá á repartir garrotadas á n' als seus vehins, deixantne un de mal ferit y dos

de contusos. Sigué pres per un inspector de polissia al instant, y conduhit á bon recaudo al acabarse de matá'l segon toro. Lo ferit fou curat en la enfermería.

Nova denuncia. — Lo número de avans d'ahir del periódich madrileno *La Correspondencia Ilustrada* ha sigut denunciat, per un article que publica titulat: «Los obstáculos tradicionals.»

Com se veu, lo senyor Fiscal de Imprenta de Madrid no s'está ab las mans á la butxaca. Sentim que 'ls nostres colegas continuhin dartli feyna.

Lo mirador. — Avuy pot visitarse, mediante las targetas d'invitació que ésta repartint la comissió nombrada al efecte, lo gran mirador del Passeig de Gracia.

Certámen Romea. — Lo jurat calificador del certámen Romea pronunciá son fallo avans d'ahir. Se diu qu' han sigut declarats deserts deu ó dotse premis y que 'l premi ofert per l'Ajuntament ha sigut adjudicat á una poesia catalana.

L'espectacle nacional. — Ab un plé complert, puig casi be no cabia ningú mes en lo Torín, se verificá ahir tarde la quinta corrida de toros d'aquesta temporada; presidia la plassa lo senyor Fontrodona ab tota la gravetat propia en tals cassos.

Sortí la quadrilla á dos quarts de quatre en punt, lluhint la sal andalussa y madrilenya y després de las fórmulas de reglament aparegué lo primer toro, dirigitse en sech cap als tres picadors desmontantlos en un instant; aixó ja feu presumir als aficionats que la corrida seria bona; portaren caballs nous, sortiren los picadors de reserva y després de haber fet una estesa de quatre caballs, lo toro sigué banderillejat ab un xich de gracia, y mort després per duas estocadas d'en Lagartijo, y tres catxetadas donadas entre ell y 'l puntillero.

Lo segon toro doná menos joch, puig sortí tot recelós y fugitiu; deixá dos caballs morts en l'arena y sigué mort regularment per lo espasa Manel Molina.

Sortí 'l tercer toro y 's colocá á poca diferéncia á la mateixa altura del segon; matá tres caballs, prengué dos parells de banderillas y sigué mort després de tres estocadas mal dirigidas. Lo mateix se presentá 'l quart toro, qui acabá de fer monótona la corrida; á pesar d'estar ben armat no matá mes que tres caballs, prengué tres parells de banderillas y una bona estocada.

Las esperansas dels aficionats se ficsaban totas en lo quint toro; aquell adagi castellá que diu que *No hay quinto toro malo*, sigué ahir vritat, puig 'l que sortí, de tant bo qu' era no volia causar mal á ningú, ni tant sols á n' els caballs, lo qual fou causa de que tinguessin qu' aplicarli un parell de banderillas de toch y dos parells de las otras com disposá la Presidència per acontentar á tothom; matá un caball y rebé duas estocadas.

Quant se corria lo sisé toro ja era fosch, de modo que tingué de ser mort á corre cuya després d'haber estropellat á dos caballs y haber rebut las correspondentes banderillas.

En resum; la quadrilla deixá molt que desitxar; los toros eran massa joves y la Presidència no estigué gayre acertada; lo servey de la plassa com sempre.

Restauració. — Avans d'ahir tingué lloc l'inauguració de l'antiquíssima

tenda de galoneria d'or y plata que lo senyor Llampallas tenia y té son successor senyor Bugunyá, situada en lo carrer Ample núm. 49.

La notable reforma portada á cap, es de gust esquisit per sa elegancia y severitat y 's fa digna de ser visitada. La reforma es deguda al fuster senyor Puntí al pintor senyor Domenech y especialment al actual duenyo que no repara en obstacles per fer á sa tenda digna d'aquesta ciutat tan per los richs géneros que en ella se fabrican, com per lo gust artístich del local que ha de servir per la expedició.

Mala noticia. — Segons carta que han rebut, s'han descubert focos filoxerichs en las vinyas de Montjuich y de San Daniel, prop de Girona.

Círculo de la Juventut Mercantil. — Aquest círcul establet en lo carrer de la Ciutat, número 6, principal, donara lo próximo dimars 28 del corrent á las 10 de la nit, un ball de societat que segons los preparatius que s'están fent promet estar molt animat.

Conferencia del senyor Carreras als obrers. — Ahir tingué lloc la reunió pública que va celebrarse en lo Prat Catalá, per escoltar una conferencia del senyor Carreras sobre la causa del Toison d'or.

Lo teatro estava quasi plé, y lo conferenciant va fer son discurs, ocupantse principalment en consideracions políticas.

Després del discurs, va servirse al conferenciant y á alguns convidats un senzill refresch al que no vam poder assistir per haber rebut la esquela de convittart, y no per culpa de la Comissió organisadora.

Aquest fou lo motiu de que estiguessim confosos entre 'l públic.

Funcions de sarsuela. — La representació de la de gran espectacle *Sueños de oro*, se efectuará decididament dilluns en lo Bon Retiro.

En la tarde de avuy se representarà *Los Madgyares*, comensant á dos quarts de quatre.

Als forasters. — Durant las firas se permeterà l'entrada á la Casa de Maternitat y Expòsits y en la Gruta del Parque.

A lo menos, si 's troben enganyats per las promeses del programa dels *Notables*, poden aprofitar l'estada en Barcelona visitant establiments que res tenen que veure ab la Comissió.

Restauració. — En lo café del Comers, s'han restaurat totas las dependencias ab molt gust, tant en la decoració de las parets, com en lo mobiliari y servey.

Tenim entés que la direcció ha sigut consultada ab lo reputat pintor senyor Llorens, per qual motiu mereix l'enhorebona.

Robo. — En ausència de sos amos sigué ahir robat ab fractura de porta un pis del carrer del Triángulo, emportantsen vint duros y dues pessetas en plata, unes arredades d'or, tres cuberts de plata y altres variadas prendas.

Casas de Socorro — Ahir foren auxiliats en las diferentes casas de Socorro, los subjectes següents:

Un jove que presentaba dues contu-

sions leyes en lo cap y pit; un noy que de resultas d'haber caigut se fracturó la cama dreta, y un carreter ab una ferida en lo pit.

Programa de las festas d'avuy. — La Junta de Notables ha disposat per avuy lo següent programa:

A las vuit del matí sortida dels gegants, bastoners, lo «Drach» de Vilafranca y demés moxigangas.

A las onze sardanas, en la plassa de Catalunya.

A las tres música devant lo kiosko *¡¡¡La Mar!!!* en la Rambla de Canaletas y distribució de pans y bitllets oferts per D. Joan Serra.

Per la tarde funcions acrobàticas en la plassa de Sant Miquel de la Barceloneta y músicas en varias plassas.

A dos quarts de quatre sardanas en lo carrer de las Balsas de Sant Pere.

A las quatre inauguració del Pabelló de Tòmbola, Prempsa y Junta.

Inauguració de la font automàtica en la plassa de Palacio.

A dos quarts de nou del vespre fochs artificials en la plassa de Sant Antoni, sardanas en la plassa de la Constitució, sortida y passada dels coros Euterpenses, illuminació general y balls en los embellets.

CATALUNYA

Girona 24. — Excita molt la atenció d'aquesta ciutat lo que passa en las casas de beneficencia provincial, com son Hospital, Casa d'Expòsits, etc., etc., ó sigui que 'ls suministres de queviures se fan no per subasta, com se deuria, sino que sempre son los mateixos los provehidors.

La rahó que donan los que defensan á la Diputació provincial y Junta de beneficencia, es la de que aquests provehidors van adelantar alguna cosa quan lo bloqueix, durant l'última guerra; rahó que trobém insuficient y que no deuria durar encara avuy.

Estarém á la mira de lo que passi en aquest assumpto.

Vallirana 23. — Avans d'ahir se celebrá la festa major d'aquest poble essent molt animada y concorreguda.

Los pajessos están d'enorabona, puig la cullita del vi ha estat molt abundant; ja no queda un sol rahim en las vinyas.

Lleyda 21. — En lo poble de la Fuliola, de la província de Lleyda, los vehins están alarmats á causa del joch, que d'un quan temps á n'aquesta part aixuga las bossas y 'ls graners dels pagesos de tots aquells voltants. No volem cridar l'atenció del Arcalde del citat poble, perqué, segons veus, que creyem ben enteradas, lo joch se verifica tan aprop de aquella autoritat, que casi es impossible que á n'aquestas horas no'n tingui coneixement; pero sí cridaré la del senyor governador de la província, perque interposi la seva influència y procuri tornar la tranquilitat á las familiars de la Fuliola.

Per avuy no dihem res mes, prometent ser mes esplícits si la cosa continúa.

Acabaré suplicant als diaris de Lleyda, que 's fassin eco de la nostra queixa, per si aixis pot arribar mes fàcilment á ohidos del senyor governador.

MOVIMENT CIENTÍFICH Y ARTÍSTICH.

«La Ilustració Catalana». — Lo número 8 d'aquesta revista es sumament interessant, essent, sens dubte, lo millor que s'ha publicat referent á grabats.

En la primera plana se hi veu una magnifica vista de l'entrada del Parque, dibuixada per en Castelucho y grabada per Moracho, y en l'última hi ha un preciós baix relleu de

Bellver, grabat per Capuz. La doble página del centre es una magnífica alegoria de la Tardor, dibuix del renombrat artista Giacommelli.

Lo text, escullit com sempre, porta las firmas d' en Franquesa, Támaro, Laporta, Matthew y Ubach y Vinyeta.

Si com no duptém, la *Ilustració Catalana* se manté á l' altura d' aquest últim número, estém segurs que l' empresa 'n reportarà honra y profit.

Escultura.—En la tenda d' objectes d' art oberta novament en lo Passatje del Crédit, prop de la baixada de Sant Miquel, ha-bém vist exposats dos bustos en barro de tanany natural que 'ns han cridat l' atenció, tant per sas qualitats, com perque son deguts á un cisell fins are desconegut entre lo número dels que 's dedican al cultiu de las bellas arts.

Lo primer de dits bustos es lo d' un jove, y 's distingeix per la gallardia del conjunt que, contra la costum de los retratos, es notable per lo plé de vida. Encara que tenim en compte que l' obra es deguda á un artista novel, nos permetérém fer present á son autor que si nos ha deixat satisfets l' execució de la testa, en cambi lo pit está faltat de calitat en las robes.

Pot ser es molt millor lo busto de una se-yoreta, d' airós conjunt y posa graciosa. Los cabells son ben entesos aixis com las robes y demés detalls.

De la semblansa habem sentit ferne elogis, y no dubtem que deurán esser merescuts perque en los dos tipos se hi nota una bona interpretació del natural.

L' autor d'abduas obras es un jove de Reus anomenat F. Bieto, de qui esperém veure autres treballs pera jutjarlo millor.

«Biblioteca universal.»—Lo tomo LXII d' aquesta importantíssima publicació comprehen lo primer d' una escullida colecció de poesias degudas als poetas principals dels nostres días, entre 'ls quals recordém los noms dels senyors Fernandez Grilo, Garcia Gutierrez, Ros de Olano, Lopez de Ayala, Hurtado, Trueba, Coello, Rubio, Asquerino, Bustillo, Lustonó, Florentino Sanz, Sellés, Blasco, Retés, Nuñez de Arce, Echegaray y altres. Lo tomo 's ven al ínfim preu de mitja pesseta.

«Los animales pintados por si mismos.»—Hem rebut los quaderns 25, 26 y 27 de l' obra que porta aquest títul y qu' edita 'l senyor Verdaguer, los quals están á la mateixa altura que 'ls publicats anteriorment.

LA MISTURA PERA TERCIANAS DE JAYNE pera curar las calenturas, las febres intermitents y remitentes, etc. Aqueixas enfermetats penosas están molt generalment desarreladas per aquest remey quant sc' l pren seguint á la lletra las instruccions.

TRACTEU PROMPTEMENT, LOS FLATOS, DIARS REA, disentería, cólera-morbo y las debilitat, de istiu, ó tota enfermetat intestinal, ab lo Bálsam Carminatiu del doctor Jayne de Filadelfia, y obtindréu alivio rápit y segur.

PERA ALIVIAR PROMTE L' AUFECH PRO-
beu l' Expectorant del Dr. Jayne de Filadelfia, que obra promptement, vencent la contracció convulsiva dels conductes respiratoriis y causant la evacuació de las mucositats que 'ls embrassen. Pera la tos ferina y ronquera, aquest medicament es igualment beneficiós, mentres que pera totes las enfermetats pulmonars y bronquials, es tant un paliatiu com un curatiu y un segur y prompte remey pera tota tos y costipat obstinat.

Secció de Fondo

SOBRE'L CONGRÉS CATALANISTA

A LA GACETA DE CATALUNYA

Per segona vegada en aquesta qüestió hem de dar las gracias al nostre estimat colega *La Gaceta de Catalunya*, puig per segona vegada 'ns dona peu á exposar las nostras ideas sobre l' catalanisme en general y sobre l' «Congrés Catalanista» en particular.

Pero avans de comensar, hem de fer notar que tot lo que dirém es de compte propi.

No hem de respondre punt per punt á lo que digué la *Gaceta*, y sols manifestarem ideas y farém apreciacions generals.

Lo nostre colega agafa 'l punt de mira que ha vingut empleantse d' ensá que vivim en la centralisació que 'ns ofega. Parla de tendencias separatistas y pondera aqueixa *gran obra dels sigles, ab tanta sanch cimentada y essencialment necessaria en lo present moment històrich, que 's diu unitat nacional*; lamenta *aqueix mal comprès esperit provincialista, que viu del rancor y no de la digna emulació, y que degué haber mort en aquells temps en que 'ls progressos de la mecànica no habian encara escursat las distancies*, y acaba 'l párrafo parlant de *fraternitat, de transformació de las antigas fronteras en més barreras geogràfiques, y de lley general de las societats modernas*.

Tot aixó vol dir, en resumen, que *La Gaceta* 's troba molt be dintre del modo de ser d' avuy, que trobaria perfecte ab tal de que manessin uns altres que 'ls que manan, y ab tal de que vingués alguna lley que dotés nominalment á las províncies d' aquell mito que en llenguatge centralista s' anomena descentralisació administrativa.

Nosaltres, y com nosaltres molts catalanistes, pensém d'una manera molt diferente. Examiném la historia ab tota fredor, y 'ns trobém ab que si la unitat espanyola es realment la obra dels sigles, la unificació ho es sols del absolutisme y de la imposició mes absorvent. Nos trovem ab que los catalans no hem derramat spontàneamente hi una sola gota de sang per arribar á n'aquella unitat,—puig que si vam combatre contra 'ls moros, ho feyam per compte propi,—y en cambi n'hem derramada, y molta, per impedir aquella unificació, essent vensuts quasi sempre, perque quasi sempre eram los menos.

Nos trobem ab que la bonica causa de la unitat, va voler durant molts sigles confondres ab la odiosa de la unificació, gracias á lo qual lo mateix va ser per Espanya l' arribar á ser gran, que entrar en la decadencia. Nos trobem ab que l' espirit d' unificació,—que, dadas las condicions de las parts que forman lo tot Espanya, vol dir absorció y predomini de algunas d' aquestas sobre las altres,—ha lograt desvirtuar las nostras condicions características, apartantnos de tota influencia. Nos trobem ab que si un dia la preventió ab que se 'ns miraba va condemnarnos á la miseria, privantnos lo comers d' Amèrica quan perdiam lo de Llevant, un altre dia se 'ns despossechia de tot dret polítich, que en va defensáren los nostres

avis en una guerra digna dels temps homeric. Nos trobém, finalment, que á la grandiosa política aragonesa; á la que cambia-ba productes y civilisació ab las mes apartadas regions de Llevant; á la política que era expansiva y civilisadora, la supleix la petita política de la Casa d' Austria, qual habilitat se reduzia á posarse als peus d' Europa en l' exterior, y en l' interior á despoblar lo pais per medi de la pobresa y de disposicions absurdas, á delmar y degradar als pochs habitants que quedaban, per medi de las persecucions inquisitorials y políticas, y á espurgar tot lo que sobressurtia en qualsevol ram, enviant als que feyan por als imbecils poderosos, á morir en las regions de la nova Amèrica, dant per resultat lo que la ciencia moderna ha calificat mol gràficament de *selecció negativa*.

Y si de la historia passém á avuy, nos trobém ab los mateixos efectes de la unificació. Las nostras comarcas no tenen res de lo que necessitan. En la part material, ni camins, ni canals, ni carreteras; la industria, exòtica y sens vida; la agricultura, com en los temps mes funestos; los pochs ó mols capitals que reunímos á pesar de tan malas condicions, empleats en préstams al govern y en altres objectes improductius pe 'l pais. En la part moral, nos trobém tan completament absorvits, que ni tant sols se conta per res ab nosaltres. Un ministre catalá es una rara avis.

Per tot aixó som catalanistas. No volém la separació, pero tampoc la unificació, ni menos la absorció. Desitxém que 's conti ab nosaltres, perque sense ser immodestos, creyem que valém tan com los altres per lo menos. Volém la germanó ab totes las demés regions espanyolas, però no la dependencia. Y tot aixó ho volém, entenguis be, per verdader patriotisme. Lo sistema d'absorció fins avuy seguit, nos ha portat al trist estat en que 'ns trobém; tal vegada un altre sistema cambiaria en be de tots la nostra situació, y sortiriam d' una vegada del ensopiment y retrás que 'ns caracterisa y 'ns avergonyeix quan sortim d' Espanya.

En resumen, si 's vol que parlém encara mes clar, lo catalanisme, per nosaltres, vol dir ser molt espanyols pero no castellans, puig que aquests sols, no forman la nació. Espanya es un conjunt de grans regions ab condicions distintas, y sa grandesa depen del desarrollo de la vida, del modo de ser y de las tendencias de cada una d' ellas.

Aquest es lo nostre catalanisme, y aquestas las nostras tendencias, molt mes trascendentals de lo que sembla, com havém dit moltes vegades, y com nos proposém cumplir en lo curs de la nostra publicació, que ha nascut per defensar tals ideas.

V. A.

Correspondencias

DEL DIARI CATALÁ.

Madrit 23 de Setembre.

A n' el desfalch dels fondos de la presó y á tots los que van ja á càrrec de la administració conservadora, n' hi ha un altre de mes importància segons s' assegura, per mes que encara no es fàcil avuy dir lo que hi ha de

cert. No sembla sino que 'ls bandolers de la Manxa tenen aquí laboriosos companys; y á pesar d' això los conservadors cantan á la pau y al órdre.

Altra vegada s' han presentat los últims cabecillas que corrian perduts per las Villas (Cuba), y are diuhens los ministerials que es de veras que no queda cap insurrecte.

Los fusionistas están cada dia mes indignats contra'l Gòbern. Los mes amichs de en Martinez Campos lo deixarán irremisiblement si's empènya en buscar llealtats á forsa d' ingratituts; ja li han dit á n' ell ben clar per lo qual ha contestat, que si com presum pert tota esperansa de salvarlo que constitua l' objecte de sos afanys se retirará á la vida privada. Alguns creuhens que seguirá á sos amichs del modo que li permeti sa conseqüencia, ja que fins are ha fet tot quan ha pogut pera lograr son objecte.

En vista dels perjudicis que s' ocasionan als estudiants á quins falta una sola assignatura pera acabar sa carrera, obligantlos á un curs académich, sembla que'l senyor Lasala decretará que se'ls admeti á exámen quant ho solicitin. Los perjudicis que sufreixen las familias ab los cambis de plan y programas d' ensenyansa son tan grans, que no sols recauhen sobre sa fortuna, sino que fins pertorban la inteligencia dels estudiants.

Ahir comensáren las vistes de las denuncias dels periódichs. Pera *La Gaceta* demaná 'l Fiscal 30 dias de suspensió, y diu dit senyor que estarà molt dur ab tots.

S' han declarat de festa nacional los días 11 y 24 d' aquest mes com á cumpleanys y sant de la Infanta successora; pero s' ha suspés la recepció de demá no se sab per que.

La política atravesa un período de calma. També ahir y aquest dematí estava encaimada la admòsfera y aquesta tarde hi ha una forta tormenta.—X. de X.

Buenos Aires 24 d' Agost de 1880.

Avuy me cap l' honra de donar principi á las correspondencias que no dupto serán publicadas en lo DIARI.

Deixant la política per un altre ocasió m' limitaré á darlos notícias de lo referent á la colònia espanyola, y de tot lo que pugui servir d' alguna cosa als nostres paisans particularment y compatriotas en general.

Comensaré per darlos alguns detalls, tal eegada no coneuguts encara de la mort del distinguit patriota, l' espanyol don Enrich Romero Gimenez, director de *El Correo Espanyol*, que tingué lloch lo vintidós del corrent de resultas de la ferida que va rebrer lo 13 en lo desafío ab lo senyor Paul y Angulo, director del *España Moderna*.

Li faré una petita ressenya del desafío y de las causes que tingué.

De tothom son coneugudas las simpatías que tenia'n Romero entre la colònia espanyola de aquesta república. Conegut es també l' interés que sempre ha tingut per ella, y coneuguda es la noble propaganda que sempre ha fet per disminuir la gran corrent d' inmigració espanyola que pensant trobar ab lo treball lo pà per donar á la familia, ve á aquestas platjas trovant la miseria, puig no sempre l' home's fá esclau del capritxo de 'ls goberns trevallant com un negre per guanyar un miserable bossí de pa. Cap persona formal y seria ha negat qu' aquesta propaganda sigüe noble y desinteressada.

Sols un home (y espanyol també), don Joseph Paul y Angulo, fent del patriotisme una careta y fundant lo diari *España Moderna*, ha volgut desacreditar al que tants sacrificis ha fet per la colònia espanyola, portant en un tó irritant y provocatiu al terreno de la premsa, qüestions personals y prodigant insults, que foren contestadas per en Romero ab lo mes gran despreci y ab lo silenci.

En una reunió que tingué lloch fa alguns dias per arbitrar recursos als espanyols pobres y sens colocació (y per no parlársoli

mes d' això, diré que no 's va resoldre res), se trovaren los senyors Romero y Paul. Aquest demaná al primer esplicacions per son silenci y per no publicar en lo *Correo* lo nom del seu diari al ferne referencia.—«No es aquest lo lloch, ni aquesta l' ocasió, li respondé en Romero, de donar esplicacions, pero en lo carrer y en qualsevol banda n'hi daré, si aixís ho vol. En Paul volgué pegar á en Romero, pero aquest va treure's lo rewóver, treyentne un altre en Paul. Foren separats y desarmats per los presents, enviant l' altre dia en Romero 'ls seus padrins á demanar esplicacions á en Paul, l' qual va comissionar als seus perque s' entenguessin ab los d' en Romero. Se va arreglar que s' efectuaria un desafío á mort, á pistola y á vint pasos de distancia.

S' en varen anar á Montevideo, y á la segona bala, en Paul va ferir á Romero en lo pit á la part dreta. Per un cas prou estrany, la bala va donar volta anant á parar al costat. La ferida, al principi, no va semblar de gravetat, però unas horas després de la extracció de la bala en Romero espirá, deixant á la viuda y una petita filla de sis dias, á qui no ha coneugut. S' embalsamá lo cadávre y será portat aquí.

Ha quedat oberta en las oficinas de *El Correo Espanyol* una suscripció á favor de la viuda y de la filla del que va ser lo seu director.

D' altres coses parlaria pero veig que no tinch prou espay, deixanto per altre oca-sió.

F. P. B.

Comunicat

Sr. Director del DIARI CATALÀ.

Molt senyor meu: Desitxaria de la amabilitat de vosté que se servís insertar en son periódich aquestas quatre ratllas que segueixen:

GRAN CAFÉ DE COLON

Estant molt satisfet de la gran concurrencia que honra mon establiment, pera mes comoditat de la mateixa, desde avuy, dia 25 dels corrents, regirán en ell los mateixos preus que en los demás establiments de sa classe.

Donantli las gracias li queda altament reconegut aquest S. S. Q. B. S. M.,—Joseph Vilaseca.

Secció Oficial.

Empresa concessionaria d' aigües subterráneas del riu Llobregat.—Se treuen á pública subasta las obras de má de la Casa-máquina de la segona y tercera elevació situada en Coll Blanch junt al torrent de la Torre Melina, la qual tindrà lloch lo dia 28 del corrent á las onze del dematí.

Los planos, plech de condicions y modelo de proposició, estarán de manifest desde 'l dijous próxim dia 23, en las ofissinas de 'l Empresa.—Barcelona 19 de Setembre de 1880.—Per 'l' Empresa.—Lo Administrador, F. Vila.

Eschorxador. Relació dels caps de bestiá morts son pes é import dels drets que han pagat en lo dia 23 de Setembre de 1880.

Bous, 15.—Vacas, 32.—Badellas, 33.—Moltons, 606.—Machos, 16.—Cabrits, 88.—Crestats, 29.—Total de caps, 820.—Despullas, 417 pessetas, 68 céntims.—Pes total de las mateixas, 19332.—Dret, 24 céntims.—Recaudació, 4639 pessetas 68 céntims.—Despullas, 417'68.—Total, 5057'36.

Defuncions.—Desde las 12 del 22 á las 12 del 23 de Setembre.

Casats, 3.—Viudos, o. Solters, 2.—Noys, 6.—Abortos, o.—Casadas, 3.—Viudas, 1.—Solteras 2.—Noyas, 4.

Naixements.—Varons 8.—Donas 5.

Caixa d' ahorros de la província de Barcelona.—Han ingressat en la fetxa de aqueix dia 36.967 pessetas procedents de 990 imposicions essent 70 lo número de nous imponents.

Se han tornat 35597 pessetas 57 céntims á petició de 209 interessats.

Barcelona 19 Setembre 1880.—Lo Director de torn, Francisco de P. Rius y Taulet.

Caixa d' ahorros de Sabadell.—Han ingressat en la fetxa de aqueix dia 2877 pessetas 50 céntims procedents de 294 imposicions, essent 3 lo número de nous imponents.

Se han tornat 2004 pessetas 46 céntims á petició de 12 interessats.

Sabadell 19 Setembre de 1880.—Lo director Anton Roca.

Caixa d' ahorros de Tarrasa.—Han ingressat en la fetxa d' aqueix dia, 718 pessetas procedents de 25 imposicions, essent 1 lo número de nous imponents.

Se han tornat 0005 pessetas oo céntims á petició de 1 interessat.

Tarrasa 19 de Setembre de 1880.—Lo Director accidental, Joseph Salas.

Caixa d' ahorros de la vila de Gracia.—Han ingressat en la fetxa de aqueix dia 94 pessetas procedentes de 61 impositors, essent 1 lo número dels nous imponents.

Se han tornat 70 pessetas á petició de 2 interessats.

Gracia 19 Setembre de 1880.—Lo director de torn, Diego Perez.—Lo Secretari, Manel Andreu.

Administració principal de correus de Barcelona.—*Llista de les cartas, impresos y mostres detingudes en aquesta administració principal per falta de franquicias en lo dia de la fetxa.*

Joan Bargoño, sens direcció.—Hilari Casillas, Valdeverdeja.—Salvador Carreras, Arenys de Mar.—Bartomeu Planas, Badalona.—Salvador Gearó, Valparaiso.—Martí Pastells, Figueras.—Joan Llenen, id.—Ramon Prades, Tortosa.—Joseph Guiñart, Girona.—Joan Bonet, Olot.—Francisco Abadal, Mataró.—Senyors Clavero y companyía, Barbastro.—Redacció del «As d' Oros», Barcelona.—E. Rovira Lavoni, Poble Nou.

Barcelona 22 Setembre de 1880.—Lo Administrador principal, Lluís María Zavaleta.

Cos de Telégrafo.—*Telégramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en dita ofissina per no trobarse á sos destinatarios.*

Tuy, Clotilde Vega, Ruiz Roch, 2, tercer.—Allicant. Nadal Nogueroles, sens senyas.—Manxester. Bonnets, id.—Lyon. Brosat Roure, Rambla Centro.—Jreibrers. Cazzito, carrer Bou.—Valencia, Joseph Serrací, Valldonsella, 60.

Barcelona 23 Setembre de 1880.—Lo Director de la Secció, Orestes de Mora.

Secció Comercial

COMPANYIA DELS FERRO-CARRILS DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA.

Relació de las expediciones despachadas en Port-Bou ab destino á Barcelona lo dia 23 Setembre de 1880.

Paris, valors á Vilumara y Companyia.—La Gréve, ostras á Pech.—Nacon, volateria á Ferrer.—Amiens, mostres á Perellada J.—Tolosa, sabates á Lluch y Garriga.—Perpiñá, pedras (afilar) á Callicó y Companyia.—Paris, quincalla á Munravá y Prats.—Perpiñá, paper á L. Boubal.—J. Fons, colors á F. Pujol.—Cette, teixits á Boubal y Companyia.

PORT DE BARCELONA

Embarcaciones entradas en lo dia de ahir

De Génova y Marsella vapor italiá Colombo ab càrrec general de tránsit.

De Marsella y escalas vapor francés Isaac Pereire ab idem.

De Id. id. vapor Cámara nb cuvros.

De Id. vapor Laffito ab segó.

De Alicant y Valencia vapor Navidad ab blat.

BOLSÍ. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo Consolidat á 21'25 diner y 21'27 y 112 paper.

SECCIÓN DE ANUNCIS

LA MANRESANA.

Fábrica de pólvora de Canals y companyia.

Tres vegadas premiat pe'l Gobern de la Nació.—Duas, provehidors de la Real casa y condecorats ab la creu d' Isabel la Católica.

Aquesta fàbrica, la mes antiga de les que avui dia existeixen en Catalunya, la que conta ab majors recursos pera 'l bon servéy de sos favorexedors, (pera lo qual no ha perdonat sacrificis en proporcionar-se las màquinas mes adelantadas fins avuy conegudas), per aqueix concepte ofereix al públic pólvora de cassa y mina y metxa pera barrinadas de la mes superior qualitat, á preus sumament mòdichs.

Pera 'ls pedidos al engrós, dirigir-se en Manresa á l' Administració de aquesta Societat, Muralla de Sant Domingo, número 9, y en Barcelona, carrer dels Ases, número 6, y pera las compras á la menuda, á los depòsits establerts en totes las principals poblacions d' Espanya.

IMPORTANT ALS MALALTS.

Lo acreditat Gabinet de curació del senyors Monedero y Cuesta, s' ha trasladat al carrer de Sant Pau, 55, entressuelo, ahont continuan curantse ab lo mes complert èxit totes las enfermetats sífilitics y venéreas, los herpes (briants) y escrófulas, la impotència y las enfermetats de la matris. Las incontestables ventatjas obtingudes per nostres malalts, qual número de curacions, en los últims sis mesos, ascendeixen á *vuitcentas quaranta*, son la major recomanació de nostra consulta.

AL GUST INFANTIL

41, ARGENTERIA, 41.

Están de enhorabona los pares de familia.

Acaba de obrir-se un establiment de sastrería, especial pera noys.

En ell se trobará un variat assortit de trajes de tots gustos y pera totas edats, es-sent sos preus mes que baratos.

Als col-legis grans rebaixas.

EL LOUVRE.

de novetat. Especialitat en TRAJOS, LEVITAS y SOBRETODOS. Inagotable y rica collecció en gèneros del país y estranjers pera MIDA.—PREU FIXO,

FERNANDO VII, 37,
ENTRADA PER LO DE AVIÑÓ, 5, PRAL.
ROBAS FETAS en gèneros

CONSULTA

del Doctor Vidal Solares de las facultats de Medicina de Madrid y Paris.—Especialista en las enfermetats dels noys y de las donas.—Antich metje extern per oposició dels Hospitals següents de Paris: Pitié dedicat al tractament de las malalties de la matris. Enfants malades ó casa de criatures malaltas y Des Clíiques dedicat á las donas embarasadas y paridas.—Rep de 2 á 5; los días festius de 9 á 11 del dematí.—Cárme, 3, principal.

FERRO DIALISAT CASES.

Recomenat per la classe médica contra la anemia, clorosis, estenuació, debilitat, leucorea, etc., Aventaja 'ls demés preparats de ferro per no tenir olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent tolerat per los estòmachs mes delicats. Reemplassa ab ventaja al Ferro Bravais.

Al per major, Farmàcia de Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona: Al detall en quasi totes las farmàcias.—Preu 3 pessetas pot.

PREMSAS

pera ví y oli. ESTRUJADORAS, SINIAS-ROSA-RIS, nou sistema. Vigas doble T de 0m25, 0m30, 0m35 y 0m40 d' altura.
Tallers de L. DUGROS Jne. Borrell, 32, Barcelona

ALUMBRAT CALEFACCIÓ Y FORSA MOTRIS.

Pera los senyors propietaris é industrials situats en los punts ahont no existeix lo gas pera 'l alumbrat públich. Se trobará de manifest en la serralleria de Costa, carrer de Carreras, 6, devant dels banys de Sant Bertrán, á la sortida de la Porta de Santa Madrona,

MODAS SISTEMA-TONDO.

Se tallan y embastan vestits ab la exactitud y perfecció que facilita la nova mida de reglas fixas y se confeccionan ab promptitud y economia.—Manela Amat, Sant Ramon, 11, tercer, cantonada al de Barbará.

Se prega

al que hagi recollit un gos perdigué blanch ab tacas de color de xocolate, ab tota la cua que 's va perdrer en lo dematí del dilluns 20 de Setembre, ho avisi á las Corts, carretera de San Joan, núm. 3, serralleria, que se li gratificará.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntat del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa ofissina, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

GRAN FÀBRICA y depòsit de buatas: preus sumament mòdichs. Carrer Basea, núm. 44, primer. Maria Torns y fill, Barcelona.

GANGA

Se venen dues casas de preu 6000 duros cada una que produxeixen lo 6 per cent net, qual producte se garantisa dos anys per lo venedor al comprador. Si no volen comprar-se las dues, se'n ven una de sola.—Donarán rahó en l' administració d' aquest DIARI.

ENFERMETATS DELS ULLS.

Gabinet de consultas y operacions en aquesta especialitat.—Passetx de Sant Joan, 119, segon, de 10 á 2.

VINALLONGA

SASTRE.

Portaferrisa, 14, pis primer.

Desitja y convida á tots sos parroquians que visitin son nou establiment destinat únicament á la mida, ab gèneros de la estació corrent.

Calsat pera caballers, seyyoras, noys y noyas, de las mellors condicions fins 'l dia.—TOT BARATO.—Assalto, 26, sabateria y perruqueria.

CURACIÓ DE LA TÍSIS

Mendizabal, 8, tercer, segona porta.

VIATGES DEL XINO DAGAR-LI-KAO

pe 'ls païssos bárbaros de Europa, Espanya, França, Anglaterra y altres, obra traduïda per «El Ermitaño de las Peñuelas.»

«Cuentos Cortesanos» obra original del expressat «Ermitaño de las Peñuelas.» Una y altra se venen al preu de 8 rals en la Llibreria dels senyors Teixidó y Parera, Pí, 6, y en l' Administració de aquest «Diari.»

TINTORERÍA ANTIGA DEL REGOMIR

(Al costat de la Capella de Sant Cristòfol.)

Aquest establiment te l' honor de posar en coneixement de sos favoreixedors que dintre poch quedará instalat lo Complet Taller-modelo qual maquinaria ha sigut construïda en los tallers de MM. Pierron y Dehaintre de Paris, lo que permetrà executar ab mes promptitud tot lo que confiat li estiga.

ESPECIALITAT EN ROBA D' HOME Y SEDERÍAS.

Carrer del Regomir 7 y 9, al costat de la capella de Sant Cristòfol.

S' admeten anúncis mortuoris á preus convencionals per aquest «Diari». Hi ha una vinyeta especial pera 'ls que 'n vulgan.

TELEGRAMAS.

Noticias del exterior

Segons los darrers telegramas dels diaris extranjers.

Hospitalitat dels indígenas de Capetown.—Per conducto oficial se sab que 'ls Tambookies s' han unit ab los Basutos pera combatre als inglesos del Cap.

Los aconteixements de Dulcigno.—Los albaneses estan resolts á incendiar la ciutat de Dulcigno, preferint reduhir á cendres aquella plassa avans que haberla d' entregar als montenegrins, per las intimacions del almirant Seymour.

—Se creu que la flota internacional se presentarà devant de Dulcigno lo 24 ó lo 25 d' aquest mes.

Lo comandant montenegrí de Potgoritzha ha fet agafar als principals habitants musulmans de la ciutat, los quals á mes de esser agafats han sigut maltractats. Aquests actes han irritat á la població y han creat novas dificultats per l' entrega de Dulcigno.

Abandono de Chipre pe 'ls inglesos.—Sembla que 'ls aconteixements venen á confirmar los rumors que ab alguna insistència han corregut aquets últims dies, relativament al abandono de l' illa de Chipre per l' Inglaterra.

Lo govern anglés ha transmés telegràficament l' órdre de no comensar nous treballs públichs en la illa y de suspendre tots los que s' estiguin fent actualment. A mes, ha manat á la canonera *Hellespont*, que abandoni inmediatament las aigües de Chipre.

Telégramas particulars

Madrit 23, á las 6 tarde.—Ha sigut absolt lo periódich *Los Dos Mundos*. Pera *La Gaceta*

Universal lo fiscal demana 30 dias de suspensió.

Se ha vist la denuncia de *El Siglo* que ha defensat lo senyor Fabié, qui ha pronunciat un notable discurs, pero sense fer cap declaració política.

Ha descarrilat lo tren de Alsásua, resultant 14 ferits leves y 4 graves.

Bolsa.—Consolidat, 21'12.—Bonos, 100'50—Subvencions, 44'00.

Madrit 23, á las 6'15 tarde.—En lo Consell de Ministres presidit per S. M. lo Rey, se han aprobat varias propostas de gracies y se han aplassat altras pera lo próximo Consell. No s' ha tractat cap qüestió poítica.

La *Gaceta* de demá publicarà las gracies concedidas.

Se dubta que S. M. la Reina donya Isabel emprengua son viatge á París en Octubre.

Madrit 23, á las 8 nit.—Calixto García y Moreno Espinosa, han sigut tancats en lo castell de Santa Bárbara d' Alicant.

Ha arribat lo tren descarrilat d' Alsásua.

Se guarda reserva sobre las condecoracions concedidas en lo Consell de Ministres á personajes civils.

Madrit 23, á las 9 nit.—S' espera al príncep de Baviera.

Lo duch de Montpensier arrivarà 'l 5 d' Octubre.

Se confirma la fuga del recaudador de contribucions D. Rafel Salgado, que s' ha emportat 20.000 duros.

S' ha descobert un fraude en l' Administració econòmica de Madrit que ascendeix á 6.000 duros.

Paris, 23.—En lo Consell de ministres presidit per M. Ferry s' ha tractat de la reunió de las Càmaras, habentse mostrat contraria la majoria dels ministres á adelantar la convocatoria del Parlament. La premsa d' oposició se manté en actitud reservada respecte al nou ministeri. La opinió general l' ha rebut bé.

Paris 24.—(Per lo cable).—França envia una representació oficial pera pendre part

NO MES CABELL BLANCH

AYGUA DE LLADO

Pera tenyir lo cabell sens tenir que retarlo avans ni després. No taca 'l cútis ni perjudica la salut: preparació sens igual, que mullantlo dues ó tres vegadas al mes augmentan la fortalesa y deté sa caiguda, tornant lo cabell canós á son primitiu color. Se garantisa son bon resultat: á 2 y 4 pessetas ampolla. Carrer de la Boquería, 26, primer, Barcelona.

FRUYTA DEL TEMPS.

Colecció de poesías originals de don Julio Gubernau, conegut pel popular pseudonim de C. Gumá. Forma un tomo de mes de 200 páginas, imprés ab esmero, sobre bon paper y val 10 rals. Se ven en la Llibreria de Lopez. Rambla del Mitx, 20, y demés principals de Barcelona.

MAGATZEM

D' OBJECTES D' ESCRIPTORI.

19, PLASSA DE LA LLANA, 19.

En aquest magatzem s' hi trobará un abundantíssim surtit de tots los objectes indispensables en un escriptori á preus reduïts.

als treballs del congrés filoxérich que 's reunió en Saragossa.

Lo nou plasso que 's concedirà á las congregacions religiosas pera regularizar sa situació serà de 10 dias, passat lo qual se procedirà contra elles comensant per las estrangeras y seguint á n' aquestas las que no estan reconegudas per Roma. Com mida complementaria de aquesta, se dispondrà la clausura de las capellas perteneixents á las congregacions que quedin sense autorisació.

Madrit 24, á la 5'30 tarde.—En los centres oficiales se nega la noticia d' haberse tractat d' ampliar lo indult concedit á la premsa.

La Correspondencia rectifica en un suelto de avuy lo que te anunció sobre del propósit que se atribueix als fusionistas.

El Fénix se desfá violentment en sa editorial contra lo nou ministeri francés.

Bolsí.—Consolidat, 21'12.

Madrit 24, á las 6'30 tarde.—S' ha acordat que 'ls alumnes reprobats en una sola assignatura, pugan repetir durant lo present mes l' exámen pera l' grau de batxiller.

La Mañana insisteix en la conveniencia de que fassin viatges á províncies los homens notables del partit Il·liberal-constitucional, pera sostener la opinió de sos correlligionaris.

S' ha senyalat 'l 11 d' Octubre pera la presentació en Atocha de la príncipa Mercedes, asegurantse que pera eixa fetxa s'habrá resolt la qüestió del principat.

Paris 24.—Los ministres han pres possessió de sos despatxos.

Lòndres.—Se disposa lo envio á las aigües de Llevant de varios barcos de guerra pera reforçar la esquadra internacional.

Lo ministre M. Halzeeld, contestant á la circular de Turquía, ha ofert suspender la demonstració naval á condició de que Dulcigno siga entregat als montenegrins avans del dijous pròxim. Se assegura que á ne 'ls habitants dels territoris cedits se 'ls garantiran sos drets.